

PASTIR KOJI NIJE HTIO BITI OVCA

*Na obali rijeka babilonskih
sjedasmo i plakasmo
spominjući se Siona;
o vrbe naokolo
harfe svoje bijasmo povješali.
I tada naši tamničari
zaikaše od nas da pjevamo
porobljivači naši zaikaše da se veselimo:
„Pjevajte nam pjesmu sionsku!“*

*Kako da pjesmu Jahvinu pjevamo
u zemlji tuđinskoj!
Nek se osuši desnica moja,
Jeruzaleme, ako tebe zaboravim!
Nek mi se jezik za nepce prilijepi
ako spomen tvoj smetnem ja ikada,
ako ne stavim Jeruzalem
vrh svake radosti svoje!*

(Psalam 137)

Samo slijepci nisu shvaćali značenje činjenice da su se u posljednjim godinama i desetljećima jugoslavenske okupacije Hrvatske rijeke vjernika – primjerice, sveučilištaraca iz svih hrvatskih krajeva – poslije nedjeljne mise u zagrebačkoj prvostolnici slijevale iza glavnog oltara i molile na grobu nadbiskupa i kardinala dr. Alojzija Stepinca. Oni mržnjom opsjednuti koji su to shvaćali, imali su razloga za bojazan; u one druge taj je prizor – a pred sjećanjem na nj čovjek ni danas ne može biti ravnodušan, ma koliko

se s tim zanosom i tim ponosom miješalo razočaranje hrvatskom stvarnošću – sokolio, jer je bio jasan znak buduće pobjede, još jedno sigurno svjedočanstvo Božje opstojnosti.

Bilo je u katedrali i drugih grobova velikih i zaslužnih hrvatskih muževa; biskupa i ratnika, kardinala i laika, i sad su oni tamo, ali ni danas, kao ni onda, nijedan od njih ne privlači vjernike tako magnetskom snagom kakvom ih privlači Stepinčev. Svi koji su znali čitati, mogli su iz toga pročitati: hrvatskim je katolicima on uzor, i više od toga – svetac u punome značenju te riječi, posve neovisno o tome kad će biti proglašen svetim, drugim riječima: kad će – prema kanonskopravnoj terminologiji – unošenjem njegova imena u popis svetaca biti dopušteno javnim ga štovanjem častiti.

No, Prst se Božji slabo obazire na kanone i na paragrafe, pa je vjerničko mnoštvo osjećalo da će to proglašenje, kad jednom do njega dođe, biti samo birokratski finale, konstatacija činjenice koja opstoji i simbolički izraz njezina priznanja, a ukoliko je tom puku to uopće bilo važno, nije mu na posljednjem mjestu bilo važno i kao izraz kajanja za sve one teške dane kad nam je sa svih strana – pa, nažalost, i iz nekih crkvenih krugova – kao narodu nijekano pravo na slobodu i državnu neovisnost, pače poricano i pravo na ime, nekad i pravo na samostalno postojanje.

U općoj crkvi zajednički su i svetcu, oni hrvatskoga i oni nehrvatskoga podrijetla, ali je Stepinac odavno postao nešto drugo. Kao što je jednom kazao msgr. Nikola Soldo, istaknuti katolički prelat i – kao i tolike stotine hrvatskih svećenika – u jugoslavensko doba politički uznik, „Stepinac je kao svećenik bio uzor. To je dobar razlog da ga proglašavaju svecem, ali ne smije se zaboraviti da je on cijelim svojim autoritetom stao iza hrvatske države. To je ono što će ući u povijest. To je svima imponiralo. To što je on svetac, veliko je, ali ima i drugih svetaca kod Hrvata. Važno je da on u pitanju hrvatske države nije uzmakao ni za milimetar. To je ono što je Ste-

pinca uzdiglo. On je u povijesnom času stao iza hrvatske države, a to je bilo veliko junaštvo.“

Stepinac je pritom pokazao da se može biti bezuvjetno odan Crkvi i istodobno neustrašivo služiti vlastitom narodu i njegovoj slobodi; pokazao je da crkva u jednome narodu može biti narodna, a da ni na trenutak ne dovede u pitanje kanonsko jedinstvo, da se ni na trenutak ne pretvori ni u hrvatsku inačicu *svetosavlja* niti u amorfnu masu tzv. svećeničkih udruženja. Zato sve ono što ima veze s kardinalom Stepincem, čovjekom čiji je život posvećen Katoličkoj crkvi i hrvatskomu narodu – sažet u njegovu biskupskom geslu „U Tebe se, Gospodine, pouzdam“ (*In Te, Domine, speravi*), i u znamenitoj njegovoj izreci „Ljubiti pravdu, a mrziti nepravdu, to je moje geslo, a u ljubavi prema hrvatskom narodu ne dam se od nikoga natkriliti!“ – za nas, hrvatske katolike, ima posebno značenje.

A jedna od tih velikih i važnih tema jest i tema Stepinčeva odnosa prema masoneriji.

Prilozi ove knjige dr. Ivana Mužića pokazuju da je ona nastala davno; da je najbolji hrvatski nemasonski poznavatelj slobodnoga zidarstva goruću potrebu za njom uočio već 1990-ih, malo nakon osamostaljenja Hrvatske i sloma komunizma, u godinama kad većina, u zanosu zbog oslobođenja i državnog osamostaljenja, pod dojmom svjetskog poraza jedne totalitarne, bezbožne ideologije, nije uočavala da se i kao Hrvati i kao kršćani – u najvećem broju katolici – nalazimo pred novim i težim izazovima, pred još većim iskušenjima, i kad se, moralno i intelektualno uvelike razoružani i nespremni, suočavamo s lukavijim, rafiniranijim i – čemu okolišati – zapravo nemilosrdnijim neprijateljem.

Nažalost, ni u nekim crkvenim krugovima nije bilo sluha za njezino objavljivanje, a lako je zamisliti da ga ne će biti ni danas, kad i u Crkvi i u Narodu ima, kao pljeve, još više onih koji – zaboravljajući što je u korijenu Luciferova posrnuća – čeznu za fotoaparati-
ma i kamerama, za ovozemaljskom *popularnošću*, koji se klanjaju

zlatnoj teladi i koji uživaju kad se u sredstvima javnog priopćivanja kadi njihovoj *mudrosti*, vjerojatno nerijetko misleći kako je takozvana *politička korektnost* – što nije uvijek, ali ponajčešće ipak jest tek ljupki izraz, eufemizam za kapitulaciju pred protivnikom – doista isto što i mudrost, i doista isto što bi trebalo biti njihovo pravo poslanje.

Izlike i izgovori uvijek su isti, uvijek jednako prozirni i uvijek jednako računaju na našu kukavštinu i na našu intelektualnu, vjersku i nacionalnu zapuštenost: nije još vrijeme, ne treba to danas. A kad je vrijeme, ako nije danas? Kad je bilo vrijeme da Krist istjera trgovce iz Hrama, i bi li ih on ikad istjerao da mu je bilo do *popularnosti*, do pljeskanja i odobravanja, do izbjegavanja križa kao simbola sukoba s onima koji su navijestili rat Riječi Božjoj, i križa kao pretpostavke pobjede i uskrsnuća? Što bi bilo sa stadom, da je Pastir pristao i sam biti ovcom?

Uvijek je, dakle, vrijeme braniti načela, jer – na to smo pozvani, a ne na trgovinu njima. I zato je iznimno važno da svi oni koji će se prigodice pozvati na Stepinca i na stepinčevsku baštinu, imaju na umu što je veliki zagrebački nadbiskup mislio i pisao o slobodnome zidarstvu, o njegovu odnosu prema Katoličkoj crkvi i o njegovu povijesnom odnosu prema hrvatskom narodu. Pritom Mužić ne zaboravlja ni ono što je mnoge hrvatske katolike boljelo tijekom desetljeća, a boli ih još i danas: kad se iz nekih svjetovnih i iz nekih crkvenih krugova, zbog uskogrudnih strančarskih razloga i zbog tobožnje *političke mudrosti*, niz dlaku onima koji bi najradije da nas nema, iz Stepinčeva djela hoće silom amputirati njegovo ustrajanje u pravu hrvatskog naroda na slobodu i državnost.

Jer, ako je to pravo svim međunarodnim dokumentima, pa i Atlantskom poveljom, zajamčeno drugim narodima, govorio je nadbiskup pred okupatorskim jugoslavenskim sudom, zašto bi se ono kratilo hrvatskomu? I u vrijeme kad su Hrvati padali kao snoplje, a hrvatsko se ime brisalo na svakom koraku, on je izgovorio

one znamenite riječi koje su neki tobožnji njegovi pristaše i sljedbenici toliko puta pokušali zatajiti: „Hrvatski se narod plebiscitarno izjasnio za hrvatsku državu, i ja bih bio ništarija da nisam osjetio bilo svog naroda koji je bio rob u bivšoj Jugoslaviji!“

Tko god otvori i srce i oči – a nije baš ona *ništarija* bezosjećajna i slijepa za težnje vlastitog naroda, *ništarija* koju moralni imperativ sadržan u tim Stepinčevim riječima izravno pogađa! – lako će vidjeti: nije to bilo nikakvo svrstavanje ni uz kakav režim niti uz kakvu stranku. Kao što se taj narod izjasnio za svoju državu, nikad, baš nikad ne stavljajući pred taj cilj nijednu stranku niti kojega *vođu*, tako je i hrvatski metropolit neustrašivo branio načelo čije je napuštanje i onda i danas značilo izdaju, i koje i onda i danas zasluhuje prijezir. Zato nam je i danas, kad se ponovno, agresivnije nego ikad ranije, nagrizaju i potkapaju i obitelj i domovina i narod, silno velik nadbiskup koji je, služeći općoj crkvi, znao „staviti Jeruzalem vrh svake radosti svoje“, jer:

*Kako da pjesmu Jahvinu pjevamo
u zemlji tuđinskoj!
Nek se osuši desnica moja,
Jeruzaleme, ako tebe zaboravim!
Nek mi se jezik za nepce prilijepi
ako spomen tvoj smetnem ja ikada,
ako ne stavim Jeruzalem
vrh svake radosti svoje!*

Dr. sc. Tomislav JONJIĆ

IVAN MUŽIĆ

STEPINAC I
SLOBODNO ZIDARSTVO

Matica hrvatska
OGRANAK IMOTSKI

SPLIT
2018.

SADRŽAJ

Pastir koji nije htio biti ovca (Tomislav Jonjić)	9
Uvod o metafizici masonstva i Katoličkoj crkvi	15
1. Masonstvo i monoteizam prema izlaganju autora masona	15
2. O odnosu masonstva i <i>Katoličke crkve</i> od <i>Drugog vatikanskog sabora</i>	32
I. Kako je Alojzije Stepinac shvaćao jugoslavensko masonstvo	41
II. Suodgovornost jugoslavenskih masona u progonu Alojzija Stepinca	55
III. O promasonskoj zauzetosti pape Franje i njegovom odnosu prema svetosti Alojzija Stepinca . . .	77
Prilozi	
Poruke Alojzija Stepinca Franji Šeperu	101
Napomena o osobnom pristupu masonskoj problematici . .	133
Citirana literatura	139
O autoru (Vlado Nuić)	147
Kazalo osoba (Nada Vrsalović)	155